

بِه نام خدا

ریواس و پیدایش انسان

اعتقادات دینی ایرانی در خلقت انسان مبني بر این است که:
کیومرث را اهورامزدا بیافرید و او مدت سی سال در کوه‌ها به
تنهایی زندگی کرد، و هنگام مرگ نطفه‌ای بداد که آن را به نیروی
خورشید سپردند و در خاک نگه داشتند. پس از چهل سال از محل
آن نطفه، گیاه ریواس دوشاخه رویید که در مهرگان‌روز (شانزدهم
مهر) از آن دوشاخه‌ی ریواس، میه‌ری و میه‌ریانه (اولین زوج)
به‌وجود آمد که پس از چهل سال با یکدیگر ازدواج کردند و ثمره‌ی
آن تولید یک جفت نر و ماده شد که از آنان هفت پسر و هفت دختر
متولد شدند و بدین سان انسان بر روی زمین پای گذاشت و
گام‌های او بر گستره‌ی کره‌ی خاکی گسترانیده شد.

اطلاعات گیاه شناسی

ریواس Rhubarb یا روبارب زینتی از خانواده علف هفت بند Polygonaceae است. تیره علف هفت بند تیره بزرگی از گیاهان گلدار بدون گلبرگ و دارای متجاوز ۸۰۰ گونه که در ۴۰ جنس جای داده شده اند می باشد. و پراکندگی آنها به صورتی است که بیشتر در نواحی معتدله نیمکره شمالی مخصوصاً قاره آمریکا یافت می شوند. عده ای از آنها نیز از گیاهان کوهستانی به شمار می آیند و اختصاصاً در دامنه های مرتفع می رویند و بیشتر در اراضی بایر و شوره زار ها دیده می شوند.

مشخصات ظاهری ریواس

ریشه: ریواس دارای یک ریشه معمولی است که یک تا دو متر در خاک رشد می‌کند. ریشه ریواس در مقابل سرما و یخبندان مقاوم است.

ساقه: ریواس دارای دو نوع ساقه است. یکی ساقه زیرزمینی که به آن ریزوم می‌گویند. ریزوم پس از رشد گوشتی و چوبی می‌شود که از جوانه‌های آن، ساقه‌های هوایی و برگ‌های پهن بوجود می‌آید. نوع دوم ساقه در ریواس ساقه‌های هوایی است که تا حدود یک متر نیز رشد می‌کند. ریواس گیاهی است چند ساله دارای ساقه‌ای بلند تا یک متر و یا بیشتر می‌باشد

برگ: ریواس دارای برگهایی می باشد که از جوانه جانبی ریزومها بوجود می آیند. برگها دارای پهنک نسبتا پهن می باشند. دمبرگ ریواس که قسمت خوراکی آن را تشکیل می دهد، گوشتی بوده و طول آن به بیش از ۵۰ سانتیمتر می رسد. و به رنگهای قرمز، ارغوانی و یا صورتی اند.

گل: به تعداد زیاد و به صورت خوشه در انتهای ساقه اصلی ایجاد می گردد و گلها به رنگ سبز می باشد و در اثر تلقیح بذر را تشکیل می دهند.

Polygonaceae

Rheum rhabarbarum

Rheum acuminatum

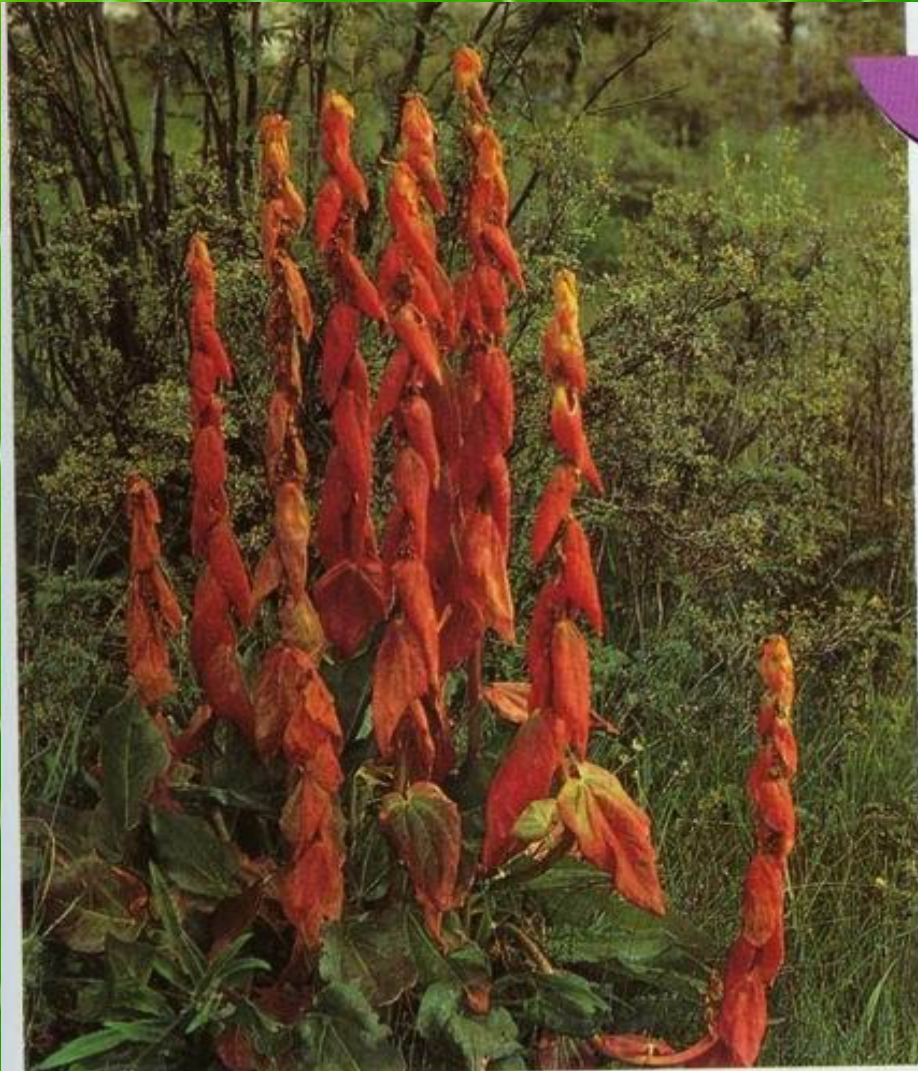
این گیاه عمدا در داخل آب یا نزدیک آب در تابستان رشد می کندنیام ان قرمز رنگ است و عاری از بیماری است برآمدگیهای کوچک رگه دار شدن بر روی برگها وجود دارد. دمبرگ غنی و قرمز رنگ و افراشته (قائم و راست) است ساقه ها تار مانند و شاخه دار با گلهای قرمز رنگ که به ۲۵/۱ متری رسند. در پائیز کمی قرمز و در تابستان کاملا قرمز رنگ می شود .

Rheum alexandrae

گونه ای زینتی است، ساقه گل
دهنده تا ۱/۲۵ m - ۱ رشد
می کند در پائیز کاملاً با
برگهای نیمه شفاف و بزرگ
پوشیده می شوند .

Rheum alpinum

برگ های آن در کاغذ بسته
بندی پنیر استفاده می شود.
ریزوم آن به عنوان غذای
خوک استفاده می شود .

Rheum australe

به ۷ فوت می رسد (۲ متر)
ساقه بلند و در اواخر بهار و
اوایل تابستان گل‌های زردی می
دهد. ساقه قرمز رنگ و یا
قرمز متمایل به سبز، برگ‌ها
در وسط گیاه واقع شده اند.

Rheum coreanum

گیاهی همیشگی، ریشه آن
خواص داروئی دارد و ضد
یبوست بوده و همچنین
مناسب برای هضم و گوارش
است .

Rheum compactum

گیاهی همیشگی، ارتفاع
واقعی آن
۵۰ cm بخشهای
خوردنی آن در ساقه
های برگدار جای گرفته
است.

Rheum emodi

گونه های زینتی بوده و سریع
تکثیر می یابد.

Rheum kialense

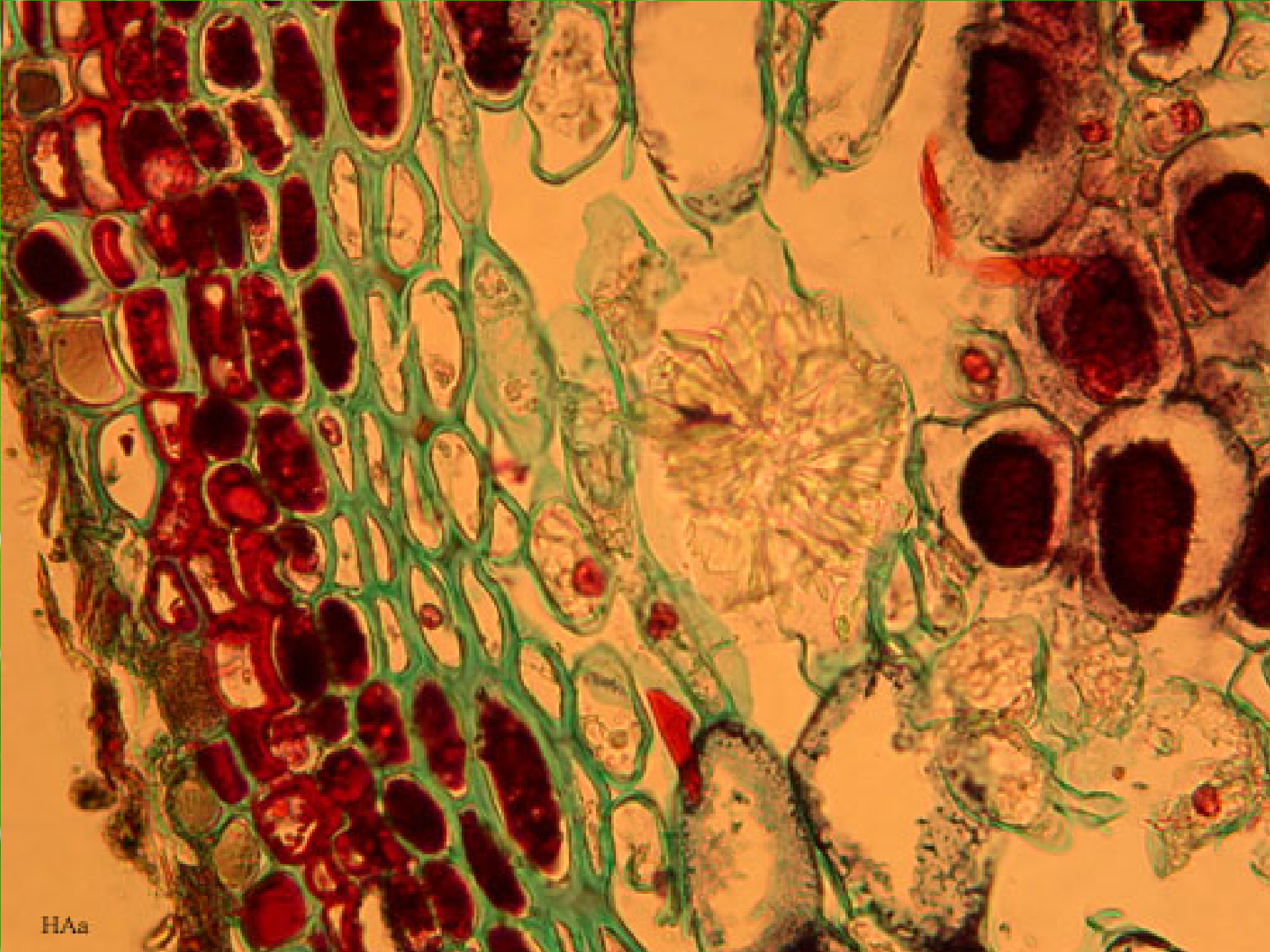
گونه ای کوچک و فریبنده -
شاخه و برگ آن به ۱۵ اینچ
می رسد و دندانه دار با لکه
های قرمز رنگ، سنبله ها
هوائی و کوچک با گل‌های
قرمز متمایل به سبز - دارای
ساقه باریک - همیشه دارای
پوشش انبوه و سنگین است

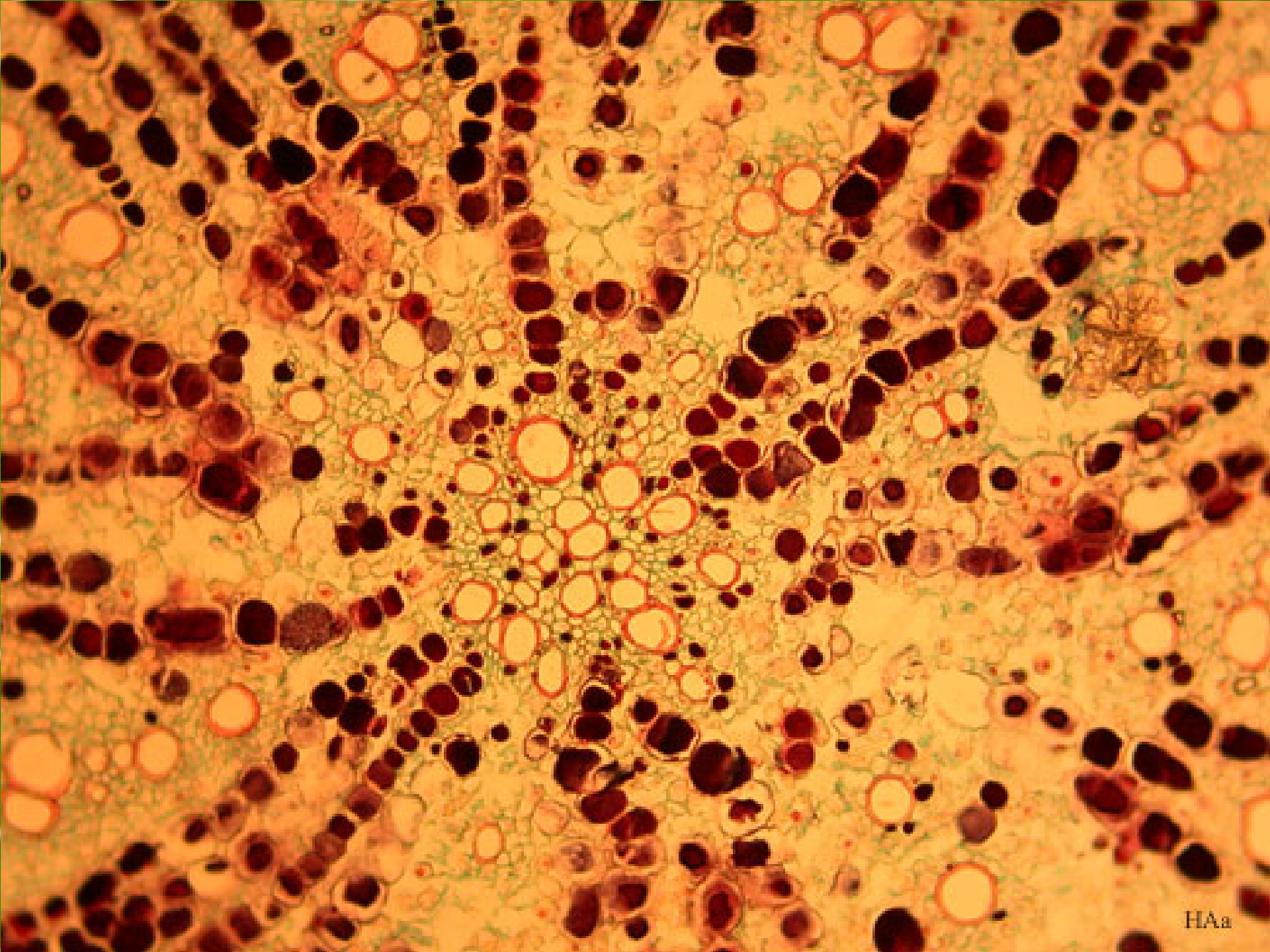
Rheum officiinale

همیشگی، ارتفاع ساقه مولد ۲
متر و حتی بیشتر می رسد.
برگ و ساقه آن به صورت
خام یا پخته مصرف می شود
و ریزوم آن خواص دارویی
دارد .

Rheum palmatum

پنجه ای گاهی خشن و
زبر است. ریشه آن ضخیم،
بیضی شکل است، شاخه های
باریک شده و بلندی دارد. که
قهوای رنگ است و درون آن
زرد رنگ است. ساقه راست،
مدور، میان تهی، بند بند، و
شاخه های افراشته به سمت
بالا دارد و به ۴-۶ فوت می
رسد،

Rheum palmatum

Rheum rhaponticum

گیاهی دائمی، داروئی دارای یک دسته ریشه ضخیم و انبوه است، از نظر داروئی شبیه ریواس ترکی یا ریواس چینی است، نسبتاً مسهل کننده است. دارای برگهای صاف و بدون لبه و ریشه های بزرگ و ضخیم است

Rheum ribes

گیاهی دائمی است تا ارتفاع ۵/۱ متر رشد می کند. دارای دمبرگ ضخیم به پهنه چند سانتیمتر و به قطر ۱-۲ cm می باشد. پوست آن سبز رنگ و قسمت تحتانی آن متصل به ریشه گیاه سفید و کمی بنفش است. مغز آن سفید با طعم گس، ترش و آبدار است. قسمت خوردنی ریواس دمبرگ ضخیم شده است. در طب سنتی خواص درمانی و دارویی فراوان دارد و دمبرگ های آنرا به صورت خام و پخته مصرف می کنند. در ایران در نواحی مختلف کشور در ارومیه، کردستان، کرمانشاه، همدان، اراک، اصفهان، یزد، قم، ... می روید.

8.6.33
Nasip DEMIRKUS

Rheum undulatum

ارتفاع آن به ۵/۱ m -
۵/۱ می رسد و کوچکتر از
R.rhuponticbm است .

Rheum spiciforme

گیاهی دائمی، تا ارتفاع
۳۰ cm می رسد، ریشه آن
خاصیت داروئی و مسهل دارد .

گونه های شبیه ریواس

تعداد کمی از گیاهان را ریواس **Rhubarb** می نامند و برخی اسامی که آنها را به ریواس نسبت می دهند به علت این است که معمولاً آنها شبیه ریواس هستند.

Darmera peltata – Petasites japonicus

Beta Vulgaris – Rumex alpinus –

Rumex hymenosepalus – Gunneva

mnicata – Reynoutria japonica –

چه واریته هایی از ریواس وجود دارد

ساقه های ریواس در رنگ هایی از قرمز تا سبز رشد می کنند. بین این رنگ ها اغلب خال دار یا صورتی است. یک دمبرگ قرمز پر رنگ، رایج ترین و بیشترین مصرف را دارد، اما این گیاهان معمولاً رشد کم و محصول کم دارند. واریته های سبز رنگ معمولاً تولید بیشتر دارند. مصرف کننده ها همچنین ساقه قرمز ریواس را که مطبوع و خوشرنگ است در نظر می گیرند.

Canada Red – cherry Red – chipman – crimson
Red – Egyptianaueen – German wine – Glaskin'
sperrpetual – Hawke's champaghe- Holstein –
Linnaeus – Macdonald – Mommoth Red –
Mommoth Red – Monarch – Prince Albert –
Victoria Valentine.

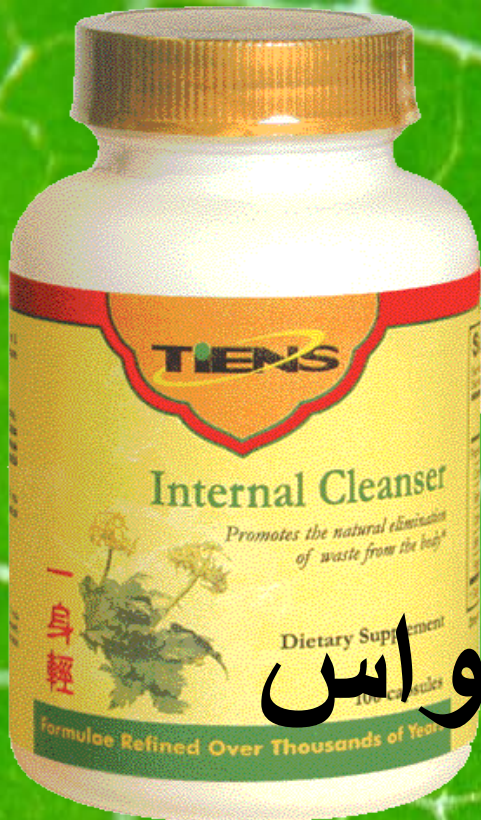

تاریخچه ای از ریواس

ریواس بومی آسیا و به احتمال زیاد سیبری و یا کوههای هیمالیا است. در سده شانزدهم در اروپا کشت می شد. و نوشته ها حاکی از آن است که قبل از میلاد مسیح در چین به عنوان دارو مصرف می شد. طبق اطلاعات مجله گیاه شناسی Lindley's، نام تخصصی جنس Rheum از Rha مشتق شده است که نام قدیم و اولیه جلبک Volga بوده است. در گذشته این طور نامیده بودند. برخی دیگر می گویند که این نام از rheo یونانی (روان شدن) است.

و کنایه از خاصیت مسهل کنندگی ریشه آن است و یکی از معروفترین داروهای قدیمی در یونان است. ریشه محکم آن از Rha یا Rheon بوده که از Bosphorus آمده است: (تنگه باریک و مارپیچ مجزا اروپا و آسیا).

مارکوپولو (Marco Polo) در مورد ریزوم ریواس چین می دانستند و درباره آن در طول مسافرتش به چین صحبت کرده است.

خواص درمانی ریواس

ریواس به عنوان فعال کننده‌ی عملکرد دستگاه گوارش، ناقل نمک‌های صفراوی و محرک ترشح کبد شناخته شده است. نخستین کارکرد آن در دهان این است که با تحریک جوانه‌های چشایی به واسطه‌ی مزه‌ی تلخ خوشایندش، موجب پاک شدن حفره‌ی دهان شده و دهان را برای چشیدن غذای بعدی آماده می‌سازد. این گیاه در معده سبب افزایش ترشح معدي و تحریک آن می‌شود. در نتیجه به طور کلی باعث بهبود عملکرد معده می‌گردد. علاوه بر این با تحریک ترشح نمک‌های صفراوی از کبد، به تنظیم جذب چربی از روده کمک می‌کند.

ریواس خاصیت مسهلی، ضد التهابی و متعادل کننده‌ی عملکرد روده‌ها (درمان یبوست و اسهال) را داشته و در درمان یرقان، خونریزی معدي- روده‌ای، ورم ملتحمه‌ی چشم، جراحات ناشی از ضربات و صدمات جسمانی، زخم‌های چرکی سطحی و سوختگی‌های حاصل از حرارت کاربرد دارد. مقوي قلب و اعصاب بوده و برای درمان بواسیر مفید است.

علاوه بر این به دلیل جلوگیری از فعالیت آنزیم تیروزیناز، از بیوسنتز ملانین در زیر پوست جلوگیری می‌کند. بنابراین می‌توان از آن در ساخت داروهای آرایشی استفاده کرد. دمبرگ خوراکی ریواس، پایین‌آورنده‌ی میزان کلسترول و فشار خون است. ترشی اگزالیکی ریواس دارای اثر صاف‌کنندگی خون است. مصرف مقدار زیاد ریواس باعث تجمع اسید اگزالیك در بدن می‌گردد. بنابراین مصرف زیاد ریواس می‌باید توأم با مواد خوراکی دارای کلسیم کافی باشد. ساقه‌های جوان دارای مقدار کمتری از اسید اگزالیك نسبت به ساقه‌های مسن‌تر می‌باشند. مقدار ویتامین و مواد معدنی موجود در ریواس به استثناء پتاسیم ناچیز است. برگ‌های ریواس به دلیل دارا بودن مقادیر بالایی از نوعی هیدروکربور و اسیدهای اگزالیك سمی‌اند.

این گیاه به دلیل دارا بودن ترکیبات آنتراکینونی و اسیدهای اگزالیك دارای اثرات دارویی برای انسان می‌باشد

سایر مصارف ریواس

ریواس، به علت خاصیت اسیدی، برای پاک کردن ظروفی که آثار سوختگی مواد غذایی در آنها به جای مانده باشد، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

افرادی که موی آنها قهوه ای کم رنگ است، با استفاده از ریشه ی این گیاه می‌توانند به رنگ موی طلایی دست یابند. برگ های ریواس را می‌توان به عنوان حشره‌کش موثر برای دفع حشرات به کار برد. ریواس با طعم منحصر به فرد خود، در بیشتر دسر ها و شیرینی‌ها استفاده می‌شود. در گذشته ریواس در رنگرزی استفاده می شده .

جوانه‌های تازه روییده‌ی ریواس به عنوان سبزی نیز قابل استفاده‌اند. در برخی از مناطق رویش ریواس، دامداران در اواخر فصل اقدام به جمع‌آوری برگ‌های ریواس و ذخیره‌ی آن برای آذوقه‌ی زمستان می‌کنند. در شرایط خشکسالی که تهیه‌ی علوفه برای دام مشکل است، برگ‌های ریواس به صورت تازه به مصرف تغذیه‌ی دام می‌رسد. از ریواس به دلیل داشتن ریشه‌های عمیق می‌توان در جلوگیری از فرسایش خاک در مناطق کوهستانی استفاده کرد.

کنترل cfc

در مجله science در شماره ۱۹ در ژانویه گزارش شده که دانشمندان یک راه حل جهت کنترل خسارات زیست محیطی حاصل از cfc کشف کرده اند مثلاً می توان فرئون را به ۴ ترکیب غیر مضر، کلرید سدیم، فلورید سدیم (در ترکیب خمیر دندان) کربن و دی اکسید کربن تبدیل کرد. cfc ها در طول تاریخ خود خسارات زیادی را وارد کرده اند زیرا نسبتاً بی اثرند. پروفسر Roberterabtree و شاگردش Juan Burdaneue از اکسالیک سدیم که در برگ ریواس یافت می شود برای تخریب cfc ها استفاده کرده اند.

تهیه کاغذ ریواس

از فیبر های ریواس که برای تهیه کاغذ های دستی استفاده می شود که یک نوع ساده آن **Beth BAKER** که نوعی کاغذ دستی و مجله است.

آفت کشی گیاه ریواس

تجاری که از اثرات مضر آفت کش ها بر محیط زیست به دست آمده است توجه و رفتار بهتر با جانوران و گیاهان را در بیوسفر مشترک انسان و سایر موجودات و نیز تلاش برای تولید آفت کش های سالم را الزامی ساخته است. جهت بررسی خاصیت آفت کشی این گیاه، نمونه های گیاهی آن از منطقه دولت آباد در ۲۵ کیلومتر غرب مشهد جمع آوری شد. ابتدا سطح برگ، وزن تر و خشک گیاه جهت تعیین نسبت ماده موثر با فاکتورهای فوق، اندازه گیری شد و سپس اقدام به استخراج مواد موثره گردید. ماده استخراجی که دارای اسید اکسالیك بالایی بود باعث از بین بردن بیش از ۶۸٪ حشرات موجود در کرت های تصادفی که در هشت مزرعه کشاورزی در منطقه مشهد استفاده شده بود، گشت. نتایج آزمایش فوق خاصیت حشره کشی گیاه را تایید کرد.

اقلیم و مناطق پرورش ریواس

ریواس، سبزی فصل سرد و گیاهی چند ساله است که در برابر سرمای سخت زمستان و خشکی تابستان مقاوم است. پس از یک فصل رشد، قسمت یقه به خواب (دورمانسی) می‌رود. به منظور شکستن خواب جوانه‌ها و تحریک رشد گیاه به درجه حرارت کمتر از ۴ درجه‌ی سانتی‌گراد نیاز است و برای بدست آوردن رشد رویشی مناسب، میانگین درجه حرارت تابستانی کمتر از ۲۱ درجه سانتی‌گراد ضروری است، به همین دلیل این گیاه در مناطق سردسیر و کوهستانی پرورش می‌یابد و نمی‌تواند در مناطق گرمسیری رشد مناسبی داشته باشد هرچند که استثناهایی در این زمینه وجود دارد. در این‌گونه مناطق، ریواس به عنوان سبزی یک ساله پرورش می‌یابد در حالی که در مناطق مساعدتر برای رشد گیاه به مدت ۸ تا ۱۵ سال در زمین باقی می‌ماند در مناطق نامساعد تولید محصول کافی نبوده و دمبرگ‌های باریک و بی‌رنگی را به وجود می‌آورد.

خاك مورد نياز براي رشد گياه ريواس

ريواس به بيشتر خاكها مقاوم است اما در خاكهاي حاصلخيز كه داراي زهكشي مناسب و مقدار كافي مواد آلياند، رشد بهتري دارد. براي زراعت ريواس، وجود سطحي عاري از علفهاي هرز ضروري است، زيرا هيچ نوع علفكشي براي استفاده در كشت ريواس معرفي نشده است. ريواس نياز به پتاسيم زيادي دارد. اين گياه تاحدودي به اسيدپتهي خاك مقاوم است اما در خاكهاي با اسيدپتهي ملايم و كمی اسيدي، عملکرد بهتري دارد. اين گياه ميتواند در اسيدپته خاك كمتر از ۵ مقاومت نمايد ولي حداكثر محصول در اسيدپته ی بين ۶ تا ۸/۶ بدست مي آيد. ريواس، واكنش مناسبي به كودها نشان مي دهد. كيفيت محصول برداشت شده، به مقدار كود و نگهداري از گياه مرتبط است. مقدار كود مصرفي بر اساس آزمايشات خاك براي مناطق مختلف تعيين مي شود.

محل رویش در ایران

مهمترین منطقه رشد و رویش ریواس در ایران، دامنه‌های کوه بینالود در شهرستان نیشابور است در کوهپایه‌های نیشابور، کار داشت ریواس بسته به دمای هوا معمولاً از ماه آخر زمستان شروع شده و در نیمه‌های اردیبهشت تا خردادماه، محصول برداشت می‌شود. مناطق عمده‌ی رویش ریواس در ایران عبارتند از:

دامنه های البرز: دره‌ی توچل، شهرستانک، کرج، حصاربندی، اعتضادیه

شرق: خراسان

آذربایجان: ارتفاعات سیر در ارومیه، دره‌ی برده‌سو، نواحی اطراف افشار، ارتفاعات تخت بلقیس

جنوب: ارتفاعات بونجی در دشت ارژن

جنوب شرقی، ارتفاعات تفتان در بلوچستان

نحوه تکثیر ریواس

این گیاه توسط دو روش غیر جنسی و بذر تکثیر می شود ولی چون گیاهان حاصل از بذر کاملاً متفاوت از گیاهان والدینی می باشند در واقع استفاده از گیاهانی که از جوانه های روی ریزوم حاصل می شوند، روش اصلی تکثیر آن می باشد که این گیاهان در اطراف گیاه اصلی که حداقل ۴ ساله باشد قرار دارند. در اوایل بهار گیاهان جدا شده از گیاه مادری به صورت شیاری کشت می شود. فاصله کشت بین ۱-۵/۱ متر در نظر گرفته می شود و فاصله دو بوته ۹۰ - ۶۰ سانتیمتر می باشد.

عملیات داشت ریواس

ریواس، به حفاظت خوب و آبیاری واکنش نشان می‌دهد. حذف ساقه‌های گل‌دهنده ضروری به نظر می‌رسد. در طی اولین سال کاشت نباید اقدام به برداشت محصول نمود چون مواد غذایی ساخته شده توسط برگ برای تغذیه‌ی ریشه در سال آینده ضروری است. ریواس برای رشد مناسب به نور کافی نیازمند است، اما برای تهیه‌ی محصول بایستی از رسیدن نور به دمبرگ گیاه جلوگیری کرد. این کار به روش‌های مختلفی انجام می‌شود. در بعضی مناطق پرورش ریواس، با گسترانیدن پلاستیک‌های سیاه بر روی بوته‌ها از برخورد نور به گیاه جلوگیری می‌شود اما خاک‌دهی پای بوته‌ها قبل از آغاز رشد یا در اولین مراحل رشد گیاه متداول‌تر است. معمولاً در اواخر زمستان و یا اوایل بهار، اقدام به خاک‌دهی پای بوته‌ها می‌نمایند.

عملیات برداشت ریواس

پس از خاک‌دهی بر روی بوته‌های ریواس، گیاه با استفاده از ذخیره‌ی غذایی موجود در اندام زیرزمینی رشد می‌کند. به دلیل دریافت نکردن نور، دمبرگ‌ها طویل شده و ضمناً به رنگ سفید یا سفید مایل به زرد در می‌آیند. در زمان برداشت، با کمک چاقوی مخصوص، ریواس را از روی یقه بریده و بلافاصله به بازار عرضه می‌کنند.

در مناطق پرورش ریواس، پس از پایان فصل برداشت، با مراجعه به رویش‌گاه‌ها بوته‌هایی را که در سال قبل مورد بهره‌برداری قرار نگرفته‌اند را شناسایی و اگر از رشد کافی برخوردار باشند با گذاشتن سنگ بر روی برگ‌های آن، بوته را علامت‌گذاری می‌کنند تا در سال‌های آینده برای برداشت محصول، خاک‌دهی گردد.

خطر سرما زدگی

سرمازده شدن گیاه ریواس موجب تشکیل کریستال‌های اسید
اگزالیك در برگ‌ها و سپس حرکت آنها به دمبرگ می‌شود،
بنابراین مصرف غذایی ریواس سرمازده احتمال بروز
برخی مشکلات ناشی از مسمومیت‌های اگزالیكي را افزایش
دهد. بنابراین بهتر است که از مصرف ریواس سرمازده
خودداری شود.

آفات و بیماریهای ریواس

زنگ ریواس

کرم ریشه ریواس

بیماریهای ویروسی که توسط ریزوم منتقل می شوند

علت مسمومیت ریواس

اکسالیک اسید به طریق بیو دینامیک عمل می کند. در مواردی متفاوت از سم های ارگانیکی است و بیشتر شبیه مسمومیت فلزات سنگین است.

مسمومیت های ارگانیکی حتی از طریق سطوح بیوشیمی نیز عمل می کند مانند سیانید که بر، تراز تنفسی سلولها مداخله می کند. (strychnine) استراکنین نیز محل های سیناپسی (تماس ۲ عصب) را تخریب می کند. همچنین در ریواس ذرات غذائی بسیاری وجود دارد که اثر تغذیه ای مفیدی ندارد و باید آنها را دفع کرد. مقدار زیاد اکسالیک اسید در ادرار موجب سنگ کلیه یا مثانه می شود. ترکیبات کلسیمی با اکسالیک اسید تشکیل مقدار کمی نمک قابل حمل کلسیم اکسالیک می دهد که در سنگهای کلیه و مثانه نیز دیده می شود.

میزان مسمومیت ریواس چقدر است؟

بر اساس اطلاعات ثبت داده های کالاهای بی خطر (MSDS) برای اکسالیک اسید مقدار (LD50) است. (متوسط دور کشنده آن 50 است به طوری که غلظت یک دارو یا ماده شیمیائی جهت ایجاد یک ماده کشنده 50% از آنرا باید به کسی داده شود) برای یک شخص ۱۴۵ پوندی تقریباً ۲۵ gr از اسید اکسالیک خالص لازم است تا باعث مرگ شود. برگهای ریواس احتمالاً در حدود 0/5% اسید اکسالیک دارد. بنابراین باید مقدار زیادی از برگهای ریواس نزدیک ۵kg خورده شود تا ۲۴ گرم اکسالیک اسید جمع شود. (توجه داشته باشید که تنها یک ذره از آن لازم است تا موجب بیماری شود.)

درصد اسید اکسالیکی

	پهنای برگ	ساقه برگ
محلول در آب	0.46 – 0.51	0.23 – 0.32
غیر محلول در آب	0.31 – 0.21	0.16 – 0.22
کل	0.59 – 0.79	0.39 – 0.54

نشانه های مسمومیت اکسالیک اسید

اثرات آن بر روی بدن، یک تجربه ضعیف و احتمالی است، سوختن دهان، مرگ در اثر فروریختن و یا بستن مجرای تنفسی موجب سخت شدن تنفس می گردد. بر چشم ها، گوش ها و بینی و گلو اثر می گذارد و گلو را می سوزاند، در سیستم گوارشی موجب دردهای شکمی، حالت تهوع و استفراغ، اسهال ... می گردد و در سیستم عصبی موجب تشنج و کما می شود. احتیاط های لازم جهت باغبانی و کاشت ریواس را باید بکار برد. مثلا ۱- پیراستن فوری برگها از ساقه ۲- استفاده نکردن از شبلم های تلخ ساقه ریواس ۳- شستن خوب ساقه ها ۴- بچه هایی که تنها جهت خوردن ریواس آنرا استفاده می کنند ترجیحا باید تحت نظارت باشد .

فروشنندگان ریواس که عموماً بهره برداران گیاه نیز می باشند، ساقه گل دهنده گیاه ریواس را چیده و پس از حذف غنچه های گل ، آنها را در بسته هایی نایلونی قرار داده و در حاشیه جاده و بویژه در تعطیلات آخر هفته هر بسته را به مبلغ ۵۰۰ تومان به فروش می رسانند. بدین ترتیب کل ثمره زندگی گیاه یعنی گل آن به قیمت درآمدی ناچیز نابود می گردد. با بهره بردای بی رویه و حذف هرساله و مکرر اندام زایشی این گیاه چند ساله، در نهایت زادآوری گیاه متوقف شده و به تدریج با پایان یافتن عمر گیاهان موجود، گونه گیاهی منقرض خواهد شد. به گفته برخی فروشنندگان باتجربه تر، چیدن ریواس روش خاصی دارد و در صورت رعایت آن و در صورت تداوم بارش بارانهای بهاری، گیاه مجدداً به گل خواهد نشست.

منابع

۱. زرگری، علی. ۱۳۶۰. گیاهان دارویی جلد ۴ انتشارات دانشگاه تهران، ص ۸۳۰.

۲. میر حیدری، حسین. ۱۳۷۲. معارف گیاهی. جلد ۱ ص ۵۳۵

3. wikipedia.org

4. www.trib.ir

5. www.mprn.ir

6. omomi.mihanblog.com

تهیه کننده:

زهرا رحمتی

با تشکر از استاد دکتر وهابی

